

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๐๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๕

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๕

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๕

(๔) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๕

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“สมาชิกสภาท้องถิ่น” หมายความว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และให้หมายความรวมถึงสมาชิกสภาตำบลด้วย

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี เทศมนตรี นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

“พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา และพนักงานส่วนตำบล

“ลูกจ้างประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด ๑

เครื่องแบบสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น

ข้อ ๓ เครื่องแบบสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ให้มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปฏิบัติราชการ มี ๒ ประเภท

(ก) เครื่องแบบสีกากีคอพับ

(ข) เครื่องแบบสีกากีคอแบะ

(๒) เครื่องแบบพิธีการ มี ๕ ประเภท

(ก) เครื่องแบบปกติขาว

(ข) เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง

(ค) เครื่องแบบครึ่งยศ

(ง) เครื่องแบบเต็มยศ

(จ) เครื่องแบบสโมสร

ข้อ ๔ เครื่องแบบปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย

(๑) หมวก

ชายให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีกากี กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีกากี ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนกทำด้วยโลหะสีทอง สูง ๖.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีงาก็ หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้นสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๑ แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีงาก็ สายรัดคางสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีงาก็ หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้นสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสีงาก็

แบบที่ ๓ หมวกหนีบสีงาก็ ด้านหน้ามีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ๒ ดุม ติดซ้อนกัน มีตราครุฑพ่าห์ภายในบัวกระหนก สูง ๔.๕ เซนติเมตร ติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวก ห่างจากมุมพับด้านหน้าหมวกประมาณ ๔ เซนติเมตร

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ เสื้อคอพับ สีประเภทสีงาก็ แขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม หรือแขนสั้น มีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อ ข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสีมีแถบอยู่ตรงกลาง ตามทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม หรือเป็นกระเป๋าสีชนิดไม่มี แถบกลางกระเป๋ายึดติดและใบปกกระเป๋ายเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มุมกระเป๋ายึดติดและมุมปกกระเป๋ายึดติดเป็นรูปตัดพองาม ที่ปากกระเป๋ายึดติดทั้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดใบปกกระเป๋ายึดติด ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีสาคกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายแสดง สังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทหรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาว ของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอ กว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสีงาก็แขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำ เงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อได้ดุมเม็ดที่สอง

แบบที่ ๒ เสื้อคอเบาะปล่อยเอว แบบคอตั้ง สีประเภทสีงาก็แขนสั้น ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีดุมที่อกเสื้อ ๔ ดุม มีกระเป๋ายึดติดภายนอกเป็นกระเป๋ายึดติดและล่างอย่างละสองกระเป๋ายึดติด กระเป๋ายึดติด มีใบปกมนชายกลางแหลม มีแถบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตรงกึ่งกลางกระเป๋ายึดติดทางดิ่ง กระเป๋ายึดติด

เป็นกระเป๋าย่อมมีใบปกรูปตัด ที่ฝากระเป๋าทิ้งสองกระเป๋าดัดคุมข้างละ ๑ คุม สำหรับจับกับใบปกกระเป๋าคาดด้วยผ้าสีเดียวกับเสื้อขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ชายเสื้อที่ตะเข็บกลางหลังเปิดไว้ถึงผ้าคาดเอว ดัดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๒ แทนเสื้อแบบที่ ๑ ในโอกาสอันควร

คุมที่ใช้กับเสื้อทั้งสองแบบมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื้อ

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ายกซ้าย

หญิงให้ใช้เสื้อได้ ๔ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของชายแบบที่ ๑

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับ สีประเภทสีกาเกี สีอ่อนกว่ากระโปรงหรือสีเดียวกับกระโปรง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีสาบกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แขนยาวรัดข้อมือ ขอบปลายแขนกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร หรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร เดินคิ้วด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นบ่ามีตะเข็บผ่านกลางอกยาวตลอดตัวทั้งสองด้าน มีคุม ๕ คุม ด้านหลังจากเส้นต่อบ่าหลังมีตะเข็บผ่านตามตัวเสื้อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า ดัดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดคุมติดกับตัวเสื้อ การสวมสอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง

แบบที่ ๓ เสื้อคอพับปล่อยเอว สีประเภทสีกาเกี สีเดียวกับกระโปรงหรือกางเกง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาบ ด้านหน้ามีคิ้วตามสาบ มีคุม ๔ คุม แขนยาวหรือแขนสั้นตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร มีคิ้วหน้าหลังเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ และมีเส้นแนวตะเข็บเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ ทั้งหน้าหลัง ความยาวของเสื้อให้คลุมสะโพกพองาม ดัดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดคุมติดกับตัวเสื้อ

แบบที่ ๔ เสื้อคอแบะปล่อยเอว สีประเภทสีกาเกี สีเดียวกับกระโปรง หรือกางเกง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาบ แขนยาวจรดข้อมือหรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร ด้านหน้ามีคิ้วตามสาบ มีคุม ๓ คุม ต่อด้านหน้าและด้านหลังยาวตามตัว ดัดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปก คอแบะทั้งสองข้างและมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋าคาด

คุมที่ใช้กับเสื้อแบบที่ ๒ แบบที่ ๓ และแบบที่ ๔ เป็นคุมสีเดียวกับสีเสื้อ

การสวมเสื้อแบบที่ ๓ และแบบที่ ๔ ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือกางเกง และคาดเข็มขัดตาม (๕) แบบที่ ๒ ทับเอวเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ โดยใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสีกาภิ
แขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้คุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านชาย

(๓) อินทรรฆู ให้ใช้อินทรรฆูอ่อน มีเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรรฆูสำหรับสมาชิก
สภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทาง
ต้นอินทรรฆู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบบนขมวดเป็น
วงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนปลอกพื้นสีกาภิยาว ๕ เซนติเมตร
และมีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทองขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๒ เซนติเมตร เป็นรูปรัฐธรรมนุญ
ประดิษฐานบนพานสองชั้นภายในบัวกระหนกติดทับบนอินทรรฆู

สำหรับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีแถบ
กว้าง ๒ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรรฆู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก
๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนปลอก
พื้นสีกาภิยาว ๕ เซนติเมตร เฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทอง
ขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๒ เซนติเมตร เป็นรูปรัฐธรรมนุญประดิษฐานบนพานสองชั้น
ภายในบัวกระหนก ติดทับบนอินทรรฆู

สำหรับสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา สมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล สมาชิกสภาตำบล มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรรฆู ๑ แถบ และแถบกว้าง
๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน
๑ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนปลอกพื้นสีกาภิยาว ๕ เซนติเมตร และมีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทอง
ขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๒ เซนติเมตร เป็นรูปรัฐธรรมนุญประดิษฐานบนพานสองชั้นภายใน
บัวกระหนก ติดทับบนอินทรรฆู

สำหรับนายกเทศมนตรี เทศมนตรี นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีแถบกว้าง ๒ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรี ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๒ แถบ แถบบน ขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนปลอกพื้นสีกาคียาว ๕ เซนติเมตร เฉพาะนายกเทศมนตรี นายกเมืองพัทยา ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทองขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๒ เซนติเมตร เป็นรูป รัฐธรรมนูญประดิษฐานบนพานสองชั้น ภายในบัวกระหนก ติดทับบนอินทรี

แถบบนดังกล่าวให้ใช้สีเหลืองหรือสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวางที่ด้านอินทรี ทับอยู่บนปลอกพื้นสีกาคี แถบแรกห่างจากด้านอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร

การใช้เครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรี ให้ใช้กับเสื้อแบบที่ ๑ สำหรับชาย และแบบที่ ๑ แบบที่ ๒ และแบบที่ ๓ สำหรับหญิง

(๔) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีประเภทสีกาคีขายาว ไม่พับปลายขา

หญิงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรงสีประเภทสีกาคีได้ ๕ แบบ

แบบที่ ๑ กางเกง อนุโลมตามแบบกางเกงของชาย

แบบที่ ๒ กางเกงขายาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ขอบกางเกงกว้างประมาณ ๑ นิ้ว มีหรือไม่มีกระเป๋าก็ได้ มีซิปลาด้านหน้าหรือด้านข้าง ไม่พับปลายขา

แบบที่ ๓ กระโปรงยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๔ กระโปรงมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ ยาวครึ่งเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๕ กระโปรงกางเกง แบบกางเกงขายาวครึ่งเข้า มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีจีบกระทบด้านหน้าและด้านหลัง

(๕) เข็มขัด

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกาคี กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปครุฑคูนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้เข็มขัดได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเข็มขัดของชาย

แบบที่ ๒ เข็มขัดผ้าสีประเภทสีกากีสีเดียวกับสีเสื้อกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร หัวสีเหลี่ยมมุมผ้า

การใช้เข็มขัดแบบที่ ๑ ให้คาดทับขอบกระโปรง และแบบที่ ๒ ให้คาดทับเสื้อ

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้านุ่มสันหรือนุ่มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิงให้ใช้รองเท้านุ่มสันหรือรัดสันหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาลแบบปิด ปลายเท้า ไม่มีลวดลาย สันสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(๗) เครื่องหมายแสดงสังกัด

ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร เป็นรูปราชสีห์ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

(๘) ป้ายชื่อและตำแหน่ง

ให้มีป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร ตัวอักษรสีขาว แสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่งในการบริหารงานหรือชื่อตำแหน่งในสายงานตามที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลกำหนด ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนขวา

(๙) เครื่องหมายแสดงประเภท

ให้มีเครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ดังนี้
สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบขนาดสูง ๔ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “อบจ” ภายในบัวกระหนกติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง
สำหรับสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี และเทศมนตรี ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบ ขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “ท” ภายในบัวกระหนกติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำหรับสมาชิกสภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา และรองนายกเมืองพัทยา ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “พ” ภายในบัวกระหนกติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ทำด้วยโลหะโปร่ง สีทอง มีขอบ ขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “อบต” สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และ “ต” สำหรับสมาชิกสภาตำบล ภายในบัวกระหนก ติดที่อกเสื้อ ด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง

ข้อ ๕ เครื่องแบบพิธีการ

(๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวก

ชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้นสีทอง สูง ๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชาย แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีขาว สายรัดคางสีทองมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาวที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้นสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(ข) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนซ้าย

หญิงให้ใช้เสื้อมอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ที่แนวสาบอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กเส้นผ่าศูนย์กลาง

๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม ๕ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอป้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

(ค) อินทรธนู สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีอินทรธนูแจ้กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสั๊กหลาดสีขาว ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมน ติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กปักด้นสีทองลายกระหนกเต็มแผ่นอินทรธนู

สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาตำบล ให้มีอินทรธนูแจ้กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสั๊กหลาดสีขาว มีแถบสีน้ำเงิน กว้าง ๑ เซนติเมตร ติดตรงกลางตามส่วนยาว ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมน ติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ปักด้นสีทองลายกระหนกเต็มแผ่นอินทรธนู

ผู้บริหารท้องถิ่น พื้นสีดำ ปักด้นสีทองลายกระหนกเต็มแผ่นอินทรธนู

(ง) เครื่องหมายแสดงประเภท

ให้ใช้เครื่องหมายแสดงประเภทเช่นเดียวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ

สำหรับนายกเทศมนตรี เทศบาลนคร และนายกเมืองพัทยา ให้มีสายสร้อยสีทองลงยาเป็นลายดอกกรักร้อยกลางสายสร้อยมีอักษร “น” หรือ “พ” ลงยาสีขาว ห้อยดวงตราเครื่องหมายประจำเทศบาลหรือเมืองพัทยาคัดลอกเครื่องหมายนี้ให้ประดับได้ในโอกาสอันควร

(จ) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาวขาวยาว ไม่พับปลายขา

หญิงให้ใช้กระโปรงสีขาว ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด ยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอแหลม หรือกระโปรงสีขาวยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอป้าน

(ฉ) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้ามุ้ยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำชนิดผูกถุงเท้าสีดำ

หญิงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(๒) เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่สีของหมวก ผ้าพันหมวก หมอนสักหลาดสำหรับปักครุฑพ่าห์ เสื้อและกางเกงหรือกระโปรง เป็นประเภทสีกากี

(๓) เครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเสิร์จสีดำ ระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๔) เครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศสวมสายสะพาย

(๕) เครื่องแบบสโมสร

สำหรับชาย มี ๓ แบบ คือ

(ก) เครื่องแบบสโมสร ก. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

(ข) เครื่องแบบสโมสร ข. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสร ก.

เว้นแต่

เสื้อ ให้ใช้เสื้อสโมสรสีขาวทำด้วยผ้าสักหลาดหรือเสิร์จ เปิดอกปาดเอว มีดุมโลหะ สีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้อมือข้างละ ๓ ดุม ที่ระหว่างอกกับเอวข้างละ ๓ ดุม และที่บรรจบ เสื่อมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ข้างละ ๑ ดุม ดุมคู่นี้มีสายสร้อยสีทองร้อยติดกัน ประกอบด้วย เสื่อกักสีขาวดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ๓ ดุม และเสื่อเช็ดสีขาวอกแข็ง ข้อมือแข็ง กอเช็ดชั้นเดียว แบบปักผีเสื้อผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนหูกระต่าย

เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้ติดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือแนว เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ในฤดูร้อน ให้ใช้กางเกงสีขาวแทนกางเกงสีดำได้

(ค) เครื่องแบบสโมสร ค. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสร ข. เว้นแต่เสื้อเช็ดอกแข็งให้ใช้เสื้อเช็ดอกอ่อนสีขาว และเสื่อกักให้ใช้แพรแถบสีเดียวกับกางเกงรัดเอวแทน แพรแถบนี้ส่วนกลางด้านหน้ากว้าง ๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างเรียวกว้าง ๑๑ เซนติเมตร ที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกันในขณะคาดทางด้านหลัง

สำหรับหญิง ให้แต่งตามสมัยนิยม

หมวด ๒

เครื่องแบบพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๖ เครื่องแบบปฏิบัติราชการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่อินทรีขนูให้มีเครื่องหมายบนอินทรีขนู ดังต่อไปนี้

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๗ ขึ้นไป มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรีขนู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบบน ขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๕ และระดับ ๖ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๓ และระดับ ๔ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๒ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๑ แถบ ขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๑ มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๕ มิลลิเมตร

สำหรับพนักงานเทศบาลวิสามัญ มีแถบเช่นเดียวกับพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ แถบที่ขมวดเป็นวงกลมนั้นให้ขมวดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัส

แถบบนดังกล่าวให้ใช้สีเหลืองหรือสีทอง การติดแถบบนให้ติดตามขวางที่ด้านอินทรีขนู ทับอยู่บน ปลอกพื้นสีทึบ แถบแรกห่างจากด้านอินทรีขนู ๕ มิลลิเมตร และแถบบนต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร เครื่องหมายแสดงประเภท ให้เป็นไปตามข้อ ๔ (๕) แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗ เครื่องแบบพิธีการของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่อินทรีขนูให้มีอินทรีขนูแข็ง กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสักหลาดสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจาก ไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมน ติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเล็ก อินทรีขนูมีลาย ดังนี้

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๗ ขึ้นไป มีแถบสีทองกว้าง ๕ เซนติเมตร เป็นขอบและปักดุมสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรีขนู

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๕ และระดับ ๖ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้ายสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๓ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีขนู ไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทรีขนู

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๓ และระดับ ๔ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้ายสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีขนู ไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทรีขนู

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๒ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักด้ายสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๑ ดอก ไม่เกิน ๑ ใน ๔ ส่วนของอินทรีขนู

พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งระดับ ๑ มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบ

หมวด ๓

เครื่องแบบลูกจ้างประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อ ๘ เครื่องแบบลูกจ้างประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบสีกากีคอพับของสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่อินทรีขนูให้ใช้อินทรีขนูอ่อน มีเครื่องหมายบนอินทรีขนู ดังต่อไปนี้

ลูกจ้างประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของอัตราเงินเดือน ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบล ตั้งแต่ระดับ ๑ ขึ้นไป มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรีขนู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ

ลูกจ้างประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของอัตราเงินเดือน ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบล ตำแหน่งระดับ ๕ และระดับ ๖ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

ลูกจ้างประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของอัตราเงินเดือน ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบล ตำแหน่งระดับ ๓ และระดับ ๔ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ

ลูกจ้างประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบล ตำแหน่งระดับ ๒ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๑ แถบ

ลูกจ้างประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานเมืองพัทยา พนักงานส่วนตำบล ตำแหน่งระดับ ๑ มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๒ แถบ

แถบบังกล่าวให้ใช้สีเหลืองหรือสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวางที่ต้นอินทรีทาบอยู่บนปกอกพื้นสีทากี แถบแรกห่างจากต้นอินทรีทาบ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสีทากีแขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อได้คุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านชาย

หมวด ๔

เครื่องแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล

ข้อ ๘ เครื่องแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล ให้มี ๒ ชนิด คือ

- (๑) เครื่องแบบปฏิบัติราชการ มี ๑ ประเภท คือ เครื่องแบบสีทากีคอพับ
- (๒) เครื่องแบบพิธีการ มี ๓ ประเภท
  - (ก) เครื่องแบบปกติขาว
  - (ข) เครื่องแบบครึ่งยศ
  - (ค) เครื่องแบบเต็มยศ

ข้อ ๑๐ เครื่องแบบปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย

- (๑) หมวก

ชายให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีทากี กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก

ติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีกาก็ ที่หน้าหมวกติดตราราชสีห์ภายในซุ้มลายกระหนกคุณนูน พื้นแรเป็นเส้น ตอนล่างมีแถบโค้งรับ บรรจุด้วยตัวอักษรมีข้อความว่า “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ทำด้วย โลหะสีทอง สูง ๗ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีกาก็ หน้าหมวกติดตราเช่นเดียวกับแบบที่ ๑ แต่สูง ๔.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๑ แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีกาก็ สายรัดคางหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวก สีกาก็ หน้าหมวกติดตราเช่นเดียวกับหมวกของชายแบบที่ ๒

แบบที่ ๓ หมวกหนีบสีกาก็ ด้านหน้ามีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ๒ ดุม ติดซ้อนกัน มีตราเช่นเดียวกับหมวกของชายแบบที่ ๒ ติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวกห่างจากมุมพับ ด้านหน้าหมวกประมาณ ๔ เซนติเมตร

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อคอพับ สีประเภทสีกาก็แขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม หรือ แขนสั้น มีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสีเสื้อมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางดิ่ง กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม ที่ปากกระเป๋าทิ้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดใบปกกระเป๋่า ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีสาคกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับ อินทรธนูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ ดุมที่ใช้กับเสื้อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสีกาก็แขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อ เหนือกระเป๋ายิบซ้าย

หญิงให้ใช้เสื้อได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของชาย

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับ สีประเภทสีทึบอ่อนกว่ากระโปรงหรือสีเดียวกับกระโปรง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีสาคกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แขนยาวรัดข้อมือ ขอบปลายแขนกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร หรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย คลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร เดินกึ่งด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นบ่า มีตะเข็บผ่านกลางอกยาวตลอดตัวทั้งสองด้าน มีดุม ๕ ดุม ด้านหลังจากเส้นต่อบ่าหลังมีตะเข็บผ่านตามตัวเสื้อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

แบบที่ ๓ เสื้อคอพับปล่อยเอว สีประเภทสีทึบอ่อนกว่ากระโปรงหรือกางเกง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาค ด้านหน้ามีกึ่งตามสาค มีดุม ๔ ดุม แขนยาวหรือแขนสั้น คลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร มีกึ่งด้านหลังเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ และมีเส้นแนวตะเข็บเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ ทั้งหน้าหลัง ความยาวของเสื้อให้คลุมสะโพกพองาม ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

การสวมเสื้อแบบที่ ๒ ให้สอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง และคาดเข็มขัดทับขอบกระโปรง และการสวมเสื้อแบบที่ ๓ ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือกางเกง และคาดเข็มขัดตาม (๕) แบบที่ ๒ ทับเอวเสื้อ

ดุมที่ใช้กับเสื้อแบบที่ ๒ และแบบที่ ๓ เป็นดุมสีเดียวกับสีเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ โดยใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสีทึบอ่อน แขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านชาย

(๓) อินทรรณู ให้ใช้อินทรรณูอ่อน มีเครื่องหมายบนอินทรรณู ดังต่อไปนี้

กำนัน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

ผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรรฆู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ

สารวัตรกำนัน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๑ แถบ

แพทย์ประจำตำบล มีแถบตามจำนวน ขนาดและลักษณะเช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้าน

แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลือง การติดแถบให้ติดตามขวางที่ด้านอินทรรฆูทับอยู่บนปกอกพื้นสีดำ แถบแรกห่างจากด้านอินทรรฆู ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไป เว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร ให้เหลือปกอกพื้นสีดำขนาดกว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่ตอนบนของแถบสุดท้าย และเหนือปกอกพื้นสีดำ ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายโลหะสีทองเป็นรูปราชสีห์อยู่ภายในวงรีคูนูนมีลายประกอบ ขนาดสูง ๒ เซนติเมตร กว้าง ๒.๕ เซนติเมตร พื้นลงยา โดยมีสีแสดงความหมายของตำแหน่งดังนี้

กำนัน สารวัตรกำนัน สีแดง

ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สีคราม

แพทย์ประจำตำบล สีเขียว

(๔) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการ สีประเภทสีกาเกียยาว ไม่พับปลายขา

หญิงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรง สีประเภทสีกาเกีย ได้ ๕ แบบ

แบบที่ ๑ กางเกง อนุโลมตามแบบกางเกงของชาย

แบบที่ ๒ กางเกงยาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ขอบกางเกงกว้างประมาณ ๑ นิ้ว มีหรือไม่มีกระเป๋าก็ได้ มีซิปลัดหน้าหรือด้านข้าง ไม่พับปลายขา

แบบที่ ๓ กระโปรงยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๔ กระโปรงมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ ยาวครึ่งเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๕ กระโปรงกางเกง แบบกางเกงยาวครึ่งเข้า มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีซิปลัดหน้าและด้านหลัง

(๕) เข็มขัด

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกาเกียกว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปราชสีห์คูนูน อยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้เข็มขัดได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเข็มขัดของชาย

แบบที่ ๒ เช่นเดียวกับเข็มขัดของชาย แต่ด้ายถักกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร หัวเข็มขัดกว้าง ๓ เซนติเมตร ยาว ๔ เซนติเมตร

การใช้เข็มขัดแบบที่ ๑ ให้คาดทับกระโปรง และแบบที่ ๒ ให้คาดทับเสื้อ

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้านุ่มส้นหรือนุ่มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิงให้ใช้รองเท้านุ่มส้นหรือรัดส้นหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล แบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(๗) เครื่องหมายแสดงสังกัด

ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒.๕ เซนติเมตร เป็นรูปราชสีห์ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

(๘) ป้ายชื่อและตำแหน่ง

ให้มีป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร ตัวอักษรสีขาว แสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนขวา

ข้อ ๑๑ เครื่องแบบพิธีการ

(๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวก

ชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตราราชสีห์ ภายในซุ้มลายกระหนกตอนล่างมีแถบโค้งรับปักด้วยดุ้นสีทอง สูง ๗ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชาย แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก้้ทรงอ่อนพับปีกสีขาว สายรัดคางสีทอง มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาวที่หน้าหมวกติดตราเช่นเดียวกับหมวกของชายเครื่องแบบปกติขาว แต่สูง ๔.๕ เซนติเมตร

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(ข) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้า ทั้งสองข้าง ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านชาย

หญิงให้ใช้เสื้อมอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอปานแขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่แนวสาบอก มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และ ๕ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอปานมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋าและให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

(ค) อินทรธนู

ให้ใช้อินทรธนูแข็ง ดันอินทรธนูกว้าง ๕ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสักหลาดสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอกว้าง ๔ เซนติเมตร ปลายมน ติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก มีเครื่องหมายบนอินทรธนู ดังต่อไปนี้

กำนัน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

ผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรธนู ๑ แถบ และ แถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ

สารวัตรกำนัน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๑ แถบ

แพทย์ประจำตำบล มีแถบตามจำนวน ขนาดและลักษณะเช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้าน

แถบล่างกล่าวให้ใช้แถบดินสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวางที่ดันอินทรธนู ทับอยู่บนพื้นสักหลาดสีดำแถบแรกห่างจากดันอินทรธนู ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร ตอนบนห่างจากแถบสุดท้าย ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายเช่นเดียวกับที่ใช้ประดับอินทรธนูอ่อน

(ง) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาวขาวยาวไม่พับปลายขา

หญิงให้ใช้กระโปรงสีขาว ดีเกิ้ลิดด้านหน้า ๒ เกิ้ลิด และด้านหลัง ๒ เกิ้ลิด ยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอแหลม หรือกระโปรงสีขาวยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอปาน

(จ) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้านุ่มสันหรือหุ้มข้อ หนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ถุงเท้าสีดำ
หญิงให้ใช้รองเท้านุ่มสันหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย
สันสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(๒) เครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่
กางเกงหรือกระโปรง ให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเสิร์จสีดำ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๓) เครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศสวมสายสะพาย

หมวด ๕

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเครื่องหมาย

ข้อ ๑๒ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ปฏิบัติตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง
ลำดับเกียรติและระเบียบการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

ผู้ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศให้ประดับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นได้

ข้อ ๑๓ ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของทางราชการ หรือที่ทางราชการรับรอง
ให้ติดเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของสถาบันการศึกษานั้นได้

หมวด ๖

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๑๔ ผู้ได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น
ให้ใช้เครื่องแบบเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นประจำการตามสังกัดนั้นๆ เว้นแต่ให้ติดเครื่องหมาย
แสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าข้างซ้ายและเครื่องหมาย นก ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง
๒ เซนติเมตร ที่ปกคอเสื้อด้านหน้าข้างขวา

ข้อ ๑๕ การแต่งเครื่องแบบให้อนุโลมแต่งตามหมายกำหนดการของสำนักพระราชวัง คำสั่ง
หรือกำหนดการของทางราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา สภาตำบล หรือ
องค์การบริหารส่วนตำบล

เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นซึ่งไม่อาจแต่งเครื่องแบบตามหมายกำหนดการนั้นได้ให้แต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับในโอกาสไปงานพิธี

ข้อ ๑๖ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีหรือเขียนรูปตัวอย่างเครื่องแบบนี้ขึ้นไว้เป็นมาตรฐานและสอดส่องควบคุมการแต่งเครื่องแบบให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒

ชานี ศักดิ์เศรษฐ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ รักษาการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการกำหนดเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎกระทรวงหลายฉบับ อันเป็นผลให้การใช้กฎหมายไม่สะดวก สมควรนำเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นมากำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับเดียวกัน ประกอบกับได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายฉบับ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นดังกล่าวให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้